

Dohľad nad finančným trhom

4 Dohľad nad finančným trhom⁵

4.1 Regulácia finančného trhu na území SR

Všeobecné pravidlá postupu pri dohľade nad finančným trhom v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva a dôchodkového sporenia, ktorý vykonáva Národná banka Slovenska, sú stanovené zákonom č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Tento zákon je účinný od 1. januára 2006 a Národná banka Slovenska ním získala kompetencie jednotného regulátora nad celým finančným trhom. Do 31. decembra 2005 uvedenú pôsobnosť vo vzťahu k sektoru poisťovníctva, kapitálového trhu a dôchodkového sporenia vykonával Úrad pre finančný trh.

Cieľom dohľadu nad finančným trhom, ktorý patrí do riadiacej pôsobnosti viceguvernéra Národnej banky Slovenska, je prispievať k stabilite finančného trhu ako celku, ako aj k jeho bezpečnému a zdravému fungovaniu. Na základe uvedeného útvar dohľadu nad finančným trhom uskutočňuje reguláciu finančného trhu, pričom vykonáva najmä nasledovné činnosti:

- normotvornú činnosť (pripravuje návrhy všeobecne záväzných právnych predpisov Národnej banky Slovenska v oblasti finančného trhu, najmä návrhy na ustanovenie pravidiel obzretného podnikania, pravidiel bezpečnej prevádzky a ďalších požiadaviek na podnikanie dohliadaných subjektov, spolupodieľa sa na príprave všeobecne záväzných právnych predpisov vydávaných ústrednými orgánmi štátnej správy),
- povoľovaciu činnosť (vedie konania, rozhoduje v prvom stupni, vydáva povolenia, udeľuje súhlasy a predchádzajúce súhlasy, ukladá sankcie a opatrenia na nápravu),
- dohliadaciu činnosť (uskutočňuje dohľad na mieste a dohľad na diaľku v dohliadaných subjektoch finančného trhu),
- analytickú činnosť (pripravuje analýzy finančného trhu ako celku, ako aj jeho samostatných finančných subjektov).

Novou oblasťou, ktorá patrí do pôsobnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom od februára 2007, je

oblasť ochrany klienta, a to na základe ustanovenia § 3 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov.

Finančný trh tvoria štyri sektory – bankový sektor (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým banky a pobočky zahraničných bánk), kapitálový trh (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým obchodníci s cennými papiermi, správcovské spoločnosti, burza cenných papierov, centrálny depozitár cenných papierov, emitenti a sprostredkovatelia investičných služieb), sektor poisťovní (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým poisťovne a pobočky zahraničných poisťovní) a trh dôchodkového sporenia (hlavnými reprezentantmi sú predovšetkým dôchodkové správčovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti).

Na základe členstva Slovenskej republiky v Európskej únii môžu zahraničné regulované subjekty vykonávať činnosti na území Slovenskej republiky aj bez povolenia NBS, ak majú oprávnenie na výkon takejto činnosti udelené v niektorom z členských štátov EÚ (princíp jedného povolenia).

4.2 Normotvorná činnosť útvaru dohľadu

V roku 2007 bolo v oblasti regulácie finančného trhu prijatých viacero zákonných a podzákonných noriem, metodických usmernení a odporúčaní, ktoré upravili právne prostredie regulovaných subjektov. Cieľom tejto časti nie je ich taxatívne vymenovať, ale zdôrazniť tie, ktoré najviac ovplyvnili činnosti regulovaných subjektov v jednotlivých sektoroch finančného trhu na území Slovenskej republiky.

Hlavnými úlohami zákonných a podzákonných noriem prijatých v roku 2007 v bankovom sektore bolo zdokonaľiť kritériá obozretnosti pre banky a obchodníkov s cennými papiermi, ako aj kritériá pre vedenie obchodnej činnosti a jej evidencie na jednotnom trhu v Európskej únii. Najdôležitejším právnym predpisom pre bankový sektor a sektor investičných služieb bolo prijatie zákona č. 209/2007

⁵ Podrobná Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom za rok 2007 je publikovaná na internetovej stránke Národnej banky Slovenska www.nbs.sk v časti Dohľad nad finančným trhom – Publikácie, správy a analýzy.

Tabuľka 23 Počet dohliadaných subjektov			
	Stav k 31.12.2007	Stav k 31.12.2006	Zmena
Počet bánk v SR	16	17	-1
Stavebné sporiteľne	3	3	0
Banky s hypotekárnou licenciou	8	9	-1
Ostatné banky	5	5	0
Počet pobočiek zahraničných bánk v SR	10	7	3
z toho: Na základe povolenia NBS	1	1	0
Na princípe jedného bankového povolenia	9	6	3
z toho: Pobočky zahraničných bánk s hypotekárnou licenciou	1	1	0
Počet pobočiek zahraničných bánk prispievajúcich do Fondu ochrany vkladov	2	2	0
Počet zastúpení zahraničných bánk v SR	9	10	-1
Počet pobočiek (organizačných jednotiek) bánk v SR	738	715	23
Počet nižších organizačných zložiek v SR	431	460	-29
Počet pobočiek slovenských bánk v iných krajinách	1	1	0
Počet zastúpení slovenských bánk v iných krajinách	1	1	0
Počet zahraničných subjektov voľne poskytujúcich cezhraničné bankové služby	190	131	59
Banky	178	123	55
Inštitúcie elektronických peňazí	6	3	3
Zahraničné finančné inštitúcie	4	3	1
Úverové družstvá	2	2	0
Slovenské banky poskytujúce voľné cezhraničné bankové služby v zahraničí	1	1	0
z toho: Inštitúcie elektronických peňazí	0	0	0
Počet pracovníkov bánk a pobočiek zahraničných bánk	19 779	19 525	274
Počet poisťovní v SR	23	24	-1
z toho: Poisťovne poskytujúce len životné poistenie	5	5	0
Poisťovne poskytujúce len neživotné poistenie	5	6	-1
Poisťovne poskytujúce životné aj neživotné poistenie	13	13	0
Poisťovne poskytujúce služby na základe slobody poskytovania služieb	370	296	74
z toho: Bez zriadenia pobočky	360	289	71
z toho: Prostredníctvom pobočky	10	7	3
Počet poisťovní v SR poskytujúcich povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla	9	9	0
Počet dôchodkových správcofských spoločností	6	6	0
Počet doplnkových dôchodkových spoločností	5	3	2
Počet doplnkových dôchodkových poisťovní	0	1	-1
Počet tuzemských správcofských spoločností v SR	10	10	0
z toho: Správcofské spoločnosti s rozšíreným povolením podľa § 3 ods. 3 zákona o kolektívnom investovaní	6	7	-1
Počet tuzemských podielových fondov	118	109	9
Otvorené podielové fondy	72	62	10
Uzavreté podielové fondy	41	44	-3
Špeciálne podielové fondy	5	3	2
Počet zahraničných správcofských spoločností a zahraničných subjektov kolektívneho investovania pôsobiacich v SR na základe povolenia podľa § 75 zákona o kolektívnom investovaní	2	3	-1

Tabuľka 23 Počet dohliadaných subjektov (pokračovanie)			
	Stav k 31.12.2007	Stav k 31.12.2006	Zmena
Prostredníctvom pobočky v SR	0	2	-2
Bez zriadenia pobočky	2	1	1
Počet zahraničných správcovsých spoločností a zahraničných subjektov kolektívneho investovania pôsobiach v SR na základe jedného európskeho povolenia	43	21	22
So zriadením pobočky zahraničných správcovsých spoločností podľa § 28 zákona o kolektívnom investovaní	2	0	2
Zahraničné správcovské spoločnosti bez zriadenia pobočky podľa § 29 zákona o kolektívnom investovaní	10	5	5
Európske fondy podľa § 61			
Zahraničné správcovské spoločnosti	11	7	4
Zahraničné investičné spoločnosti	19	14	5
v rámci toho: Počet zahraničných podielových fondov a podfondov zahraničných investičných spoločností	617	360	257
Počet zahraničných správcovsých spoločností vykonávajúcich činnosť podľa § 3 ods. 3 zákona o kolektívnom investovaní	11	5	6
Počet obchodníkov s cennými papiermi	32	33	-1
z toho: Banky a pobočky zahraničných bánk – obchodníci s cennými papiermi s povolením NBS	13	14	-1
Pobočky zahraničných bánk – obchodníci s cennými papiermi s povolením domovského orgánu	6	4	2
Počet zahraničných subjektov pôsobiach v SR ako obchodník s cennými papiermi	582	304	278
Prostredníctvom pobočky v SR	3	2	1
Bez zriadenia pobočky	579	302	277
Počet slovenských obchodníkov s cennými papiermi poskytujúcich služby v zahraničí	7	7	0
Počet sprostredkovateľov investičných služieb v SR	937	888	49
Právnické osoby	61	55	6
Fyzické osoby	876	833	43

Zdroj: NBS.

Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Týmto zákonom došlo k implementácii smernice č. 2004/109/ES o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť (smernica o transparentnosti) a smernice č. 2004/39/ES o trhoch s finančnými nástrojmi (smernica MiFID). Z podzákonných noriem má najväčší význam prijatie Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 4/2007 o vlastných zdrojoch financovania bánk a požiadavkách na vlastné zdroje financovania bánk a o vlastných zdrojoch financovania obchodníkov s cennými papiermi a požiadavkách na vlastné zdroje financovania obchodníkov s cennými papiermi. Jeho cieľom je, aby požiadavky na vlastné zdroje zodpovedali skutočným rizikám, ktorým sú banky a ob-

chodníci s cennými papiermi vystavené, a aby skupiny poskytujúce finančné služby vo viac ako jednom štáte nepodliehali neúmernému zaťaženiu vyplývajúcemu z viacerých úrovní právnej regulácie a dohľadu. Novo upravované pravidlá obozretného podnikania, ktoré v tomto prípade predstavujú úpravu požiadaviek na vlastné zdroje a pravidiel obmedzovania majetkových angažovaností, tiež smerujú k posilneniu rizikovej citlivosti, zohľadňujú zníženie rizík vyplývajúce z kontextu, v rámci ktorého vznikli jednotlivé expozície a zohľadňujú významný pokrok v postupoch merania a riadenia rizík, čo umožní reagovať na inovácie na trhu a prispeje k tomu, aby finančné služby EÚ boli aj naďalej účinné a konkurencieschopné. Z tých istých dôvodov boli tiež spresnené ustanovenia upravujúce vedenie obchodnej knihy a zavedené ustanovenia o zaobchádzaní s kreditnými derivátmi a ďalšími finančnými nástrojmi.

V rámci legislatívy upravujúcej kapitálový trh bolo v roku 2007 do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaných viacero smerníc Európskej únie, napríklad smernica č. 2004/25/ES o ponukách na prevzatie, smernica MiFID a smernica o transparentnosti. Implementáciou smernice o ponukách na prevzatie (zákonom č. 644/2006 Z. z.) sa upravili podmienky a postup vykonania ponuky na prevzatie, rozšírila sa definícia pojmu „konanie v zhode“, taktiež sa upravili povinnosti orgánov cieľovej spoločnosti po oznámení ponuky na prevzatie a spolupráca medzi orgánmi dohľadu týkajúca sa ponúk na prevzatie, ak sú cenné papiere prijaté na regulovanom trhu v jednom alebo vo viacerých členských štátoch. Smernica MiFID bola implementovaná do zákona o cenných papieroch a do zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov. Novela upravuje predovšetkým právny rámec regulácie pre finančné trhy, podmienky vykonávania investičných služieb, vedľajších služieb a výkonu investičných činností obchodníkov s cennými papiermi v súvislosti s vývojom na finančných trhoch Európskej únie, rozširuje finančné nástroje o ďalšie typy, zavádza nový inštitút viazaných agentov, zrušuje obmedzenia týkajúce sa prístupu na regulované trhy a stanovuje režim organizovania trhov s finančnými nástrojmi na mnohostrannom obchodnom systéme. Implementácia smernice MiFID sa týka najmä obchodníkov s cennými papiermi a trhov, má však dopad aj na správcké spoločnosti vykonávajúce ďalšie činnosti (tzv. obchodnícke činnosti) podľa § 3 ods. 3 zákona č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o kolektívnom investovaní). V súvislosti so smernicou o transparentnosti novela stanovuje najmä základné princípy harmonizácie požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s vlastníctvom akcií, dlhových cenných papierov alebo hlasovacích práv, stanovuje minimálne požiadavky na šírenie informácií, rozširuje obsah zverejňovaných ročných a polročných finančných správ o emitentoch, zavádza centrálnu evidenciu regulovaných informácií v Národnej banke Slovenska, prípadne ňou poverenej osobe a medzi orgánmi dohľadu členských štátov. Zákonom č. 209/2007 Z. z. sa novelizoval aj zákon o kolektívnom investovaní. Cieľom tejto novely bolo najmä odstrániť niektoré legislatívne bariéry v časti upravujúcej špeciálne podielové fondy nehnuteľností a taktiež niektoré ustanovenia týkajúce sa jedného povolenia. V oblasti podzákonných noriem v roku 2007 Banková rada NBS prerokovala a schválila Opatrenie NBS č. 3/2007 o predkladaní výkazov subjektmi zabezpečujúcimi distribúciu cenných papierov vydaných zahraničnými správckými spoločnosťami a zahraničnými investičnými spoločnosťami na základe verejnej ponuky investorom na území Slovenskej republiky na štatistické účely, ako aj Opatrenie NBS č. 16/2007 o predkladaní výkazov burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom cenných papierov

na účely dohľadu nad finančným trhom a Opatrenie NBS č. 17/2007 o predkladaní výkazov správckými spoločnosťami a depozitármi podielových fondov na účely dohľadu nad finančným trhom.

V roku 2007 sa v sektore poisťovníctva pristúpilo k zásadnej zmene legislatívy upravujúcej činnosť poisťovní, pobočiek zahraničných poisťovní, zaistovní a pobočiek zahraničných zaistovní na území Slovenskej republiky, a to prijatím zákona č. 8/2008 Z. z. z 28. novembra 2007 o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Prijatím tohto zákona došlo k zmene definície poisťovacej a zaistovacej činnosti, možnosti zverenia výkonu niektorých činností inej osobe a zmene definície útvaru vnútorného auditu, jeho postavenia a kompetencií v rámci organizačnej štruktúry poisťovne, zaistovne, pobočky zahraničnej poisťovne a pobočky zahraničnej zaistovne. V oblasti tvorby technických rezerv sa vymedzila tvorba rezervy na neukončené riziká ako súčasť technickej rezervy na poistné budúcich období a tvorba technickej rezervy na vyrovnanie mimoriadnych rizík. V rámci novej právnej úpravy sa poisťovní, za predpokladu splnenia stanovených podmienok, umožňujú vykonávať súčasne poisťovaciu i zaistovovaciu činnosť bez požiadavky na vyššie základné imanie. Zákonom sa zaviedla aj výnimka dodržania maximálnej technickej úrokovej miery pri jednorazovo platených produktoch životného poistenia s dobou poistenia nepresahujúcou 5 rokov, doplnenie požiadavky na kvalitu aktív kryjúcich garančný fond, či možnosť mať viac ako jedného zodpovedného aktuára v prípade poisťovne alebo pobočky zahraničnej poisťovne, ktorá súčasne vykonáva životné a neživotné poistenie, prípadne zaistovne alebo pobočky zahraničnej zaistovne, ktorá súčasne vykonáva zaistenie životného a neživotného poistenia. V decembri 2007 Banková rada NBS schválila Opatrenie NBS č. 15/2007 o predkladaní výkazov, hlásení, správ a iných informácií Slovenskou kanceláriou poisťovateľov na účely dohľadu nad finančným trhom a na štatistické účely, ktoré umožní zber údajov potrebných na účely dohľadu na diaľku a na štatistické účely prostredníctvom aplikačného programového systému STATUS DFT.

V rámci zmien všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti dôchodkového sporenia treba predovšetkým uviesť prijatie zákona č. 555/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento predpis zmenil a doplnil zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. NBS navrhla viaceré zmeny zvyšujúce bezpečnosť systému, ktorými sú manažment riadenia rizík, sprísnené pravidlá

pre konflikt záujmov, rozšírenie a posilnenie výkonu vnútornej kontroly a vymedzenie práva NBS zasahovať do výberu audítora pre spoločnosti aj pre dôchodkové fondy. Účelom zmien bolo predovšetkým upevnenie core corporate governance spoločností tak, aby bolo možné neskôr lepšie implementovať nové regulačné princípy v investovaní v jednotlivých dôchodkových správcovských spoločnostiach a doplnkových dôchodkových spoločnostiach.

4.3 Povoľovacia činnosť útvaru dohľadu

V rámci povoľovacej činnosti týkajúcej sa subjektov finančného trhu v roku 2007 vydal útvar dohľadu nad finančným trhom NBS spolu 905 rozhodnutí podľa nasledujúceho členenia.

Tabuľka 24 Počet vydaných rozhodnutí útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS v roku 2007	
Finančný sektor	Počet
Bankový sektor a obchodníci s cennými papiermi	181
Kapitálový trh	329
Sektor poisťovní	228
Dôchodkové sporenie	120
Devízové licencie	47
Spolu	905

Zdroj: NBS.

Medzi najdôležitejšie rozhodnutia Národnej banky Slovenska, týkajúce sa povoľovacej činnosti subjektov slovenského finančného trhu v roku 2007, patrili nasledujúce rozhodnutia:

- Rozhodnutím Národnej banky Slovenska z 12. januára 2007 bol Všeobecnej úverovej banke, a. s., udelený predchádzajúci súhlas na používanie vlastného modelu na výpočet trhového rizika.
- Udelenie predchádzajúceho súhlasu na zlúčenie UniBanke, a. s., a HVB Bank Slovakia, a. s., z 15. januára 2007.
- Udelenie predchádzajúceho súhlasu z 5. júna 2007 spoločnosti PENTA INVESTMENTS LIMITED, Cyprus na prekročenie podielu 66 % na základnom imaní a hlasovacích právach v Privatbanke, a. s.
- Udelenie predchádzajúceho súhlasu z 18. septembra 2007 spoločnosti ISTROKAPITAL SE, Cyprus na prekročenie podielu 66 % na základnom imaní a hlasovacích právach v Poštovej banke, a. s.
- Udelenie predchádzajúceho súhlasu Tatra banke, a. s., aby sa stala dcérskou spoločnosťou spoločnosti Cembra Beteiligungs GmbH, Rakúska republika z 2. októbra 2007.

- Udelenie bankového povolenia Československej obchodnej banke, a. s., z 19. novembra 2007.
- Národná banka Slovenska svojím rozhodnutím z 21. decembra 2007 udelila obchodníkovi s cennými papiermi AMSLICO AIG Securities o. c. p., a. s., predchádzajúci súhlas na vrátenie jeho povolenia na poskytovanie investičných služieb.
- Dňa 22. mája 2007 bolo spoločnosti Allianz Asset Management, správ. spol., a. s., udelené povolenie na vznik a činnosť správcovskej spoločnosti.
- Svoju činnosť sa v roku 2007 rozhodla ukončiť spoločnosť OTP Asset Management, správ. spol., a. s., ktorá ako prvý krok uskutočnila prevod správy svojich dvoch otvorených podielových fondov na spoločnosť Investičná a Dôchodková, správ. spol., a. s., (rozhodnutie z 27. apríla 2007) a neskôr zanikla zlúčením so spoločnosťou Investičná a Dôchodková, správ. spol., a. s., (rozhodnutie z 23. mája 2007).
- V priebehu roka 2007 bolo nasledovným spoločnostiam udelených 19 povolení na vytvorenie otvoreného podielového fondu:
 - Asset Management Slovenskej sporiteľne, správ. spol., a. s. (7 otvorených podielových fondov)
 - Allianz Asset Management, správ. spol., a. s. (4 otvorené podielové fondy)
 - Tatra Asset Management, správ. spol., a. s. (4 tvorené podielové fondy)
 - Investičná a Dôchodková, správ. spol., a. s. (2 otvorené podielové fondy)
 - VÚB Asset Management, správ. spol., a. s. (1 otvorený podielový fond)
 - AIG Funds Central Europe správ. spol., a. s. (1 otvorený podielový fond)
- Predchádzajúci súhlas na zlúčenie uzavretých podielových fondov a následne predchádzajúci súhlas na premenu uzavretého podielového fondu na otvorený podielový fond boli udelené spoločnosti PRVÁ PENZIJNÁ správ. spol., a. s.
- Predchádzajúci súhlas na zverenie výkonu činnosti uvedenej v § 3 ods. 2 písm. a) zákona o kolektívnom investovaní bol udelený spoločnosti ISTRO ASSET MANAGEMENT, správ. spol., a. s., (predchádzajúci súhlas na zverenie výkonu činnosti spoločnosti BAWAG P.S.K. INVEST GmbH pre otvorený podielový fond ISTRO ASSET MANAGEMENT, správ. spol., a. s., rastový akciový otvorený podielový fond EUROPA).
- Dňa 13. decembra 2007 bol spoločnosti VERITAS SG INVESTMENT TRUST GmbH udelený predchádzajúci súhlas na vrátenie povolenia podľa § 75 zákona o kolektívnom investovaní.
- Bol vydaný predchádzajúci súhlas na nadobudnutie podielu na hlasovacích právach spojených s akciami BCPB, a. s., spoločnosťou Patria Finance, a. s., vo výške 6,69 % v súlade s § 6 ods. A) zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení platnom do 31. 10. 2007. O udelení predchádzajúceho súhlasu Národná banka Slovenska rozhodla 12. októbra 2007.

- Dňa 5. marca 2007 bolo na základe žiadosti spoločnosti QBE poisťovňa, a. s., rozšírené povolenie na výkon poisťovacej činnosti o poisťné odvetvia neživotného poistenia odvetvie B5 – poistenie škôd na leteckých dopravných prostriedkoch a odvetvie B11 – poistenie zodpovednosti za škodu vyplývajúcu z vlastníctva alebo z používania leteckého dopravného prostriedku vrátane zodpovednosti dopravcu.
- Dňa 14. mája 2007 bol na základe žiadosti spoločnosti Poistovňa AIG Slovakia, a. s., udelený predchádzajúci súhlas na predaj podniku spoločnosti AIG EUROPE S.A., konajúcej prostredníctvom jej organizačnej zložky AIG Europe S.A. (pobočka pre Slovenskú republiku).
- Dňa 31. júla 2007 bol na základe žiadosti spoločnosti HDI Hannover Versicherung Aktiengesellschaft udelený predchádzajúci súhlas na nadobudnutie podielu na základnom imaní spoločnosti POISŤOVŇA HDI-GERLING Slovensko, a. s., v takom rozsahu, že sa po prvýkrát dostane nad 66 % podielu na základnom imaní poisťovne.
- Spoločnosti KOMUNÁLNA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group bol na základe žiadosti 17. augusta 2007 udelený predchádzajúci súhlas na vykonávanie sprostredkovateľských činností pre finančnú inštitúciu.
- Dňa 22. októbra 2007 bol spoločnosti ING Životná poisťovňa, a. s., udelený predchádzajúci súhlas na zlúčenie so spoločnosťou ING Management Services Slovensko spol. s r. o.
- Na základe žiadosti bol 14. novembra 2007 spoločnosti Assicurazioni Generali S.p.A. udelený predchádzajúci súhlas na nadobudnutie podielu 100 % na základnom imaní na spoločnosti Generali Poistovňa, a. s.
- Rozhodnutím zo 6. marca 2007 udelila NBS spoločnosti ČSOB d. s. s., a. s., predchádzajúci súhlas, aby sa depozitárom spoločnosti stala UniBanka a. s.
- Rozhodnutím zo 7. marca 2007 udelila NBS spoločnosti AXA, d. d. s., a. s., predchádzajúci súhlas, aby sa depozitárom spoločnosti stala UniBanka, a. s.
- Rozhodnutím z 9. marca 2007 udelila NBS spoločnosti VÚB Generali dôchodková správcovská spoločnosť, a. s., predchádzajúci súhlas, aby sa depozitárom spoločnosti stala ING Bank N.V., pobočka zahraničnej banky.
- Rozhodnutím z 8. januára 2007 udelila NBS spoločnosti Tatra banka, a. s., predchádzajúci súhlas, aby sa DDS Tatra banky, a. s., stala dcérskou spoločnosťou spoločnosti Tatra banka, a. s.
- Rozhodnutím z 30. marca 2007 udelila NBS spoločnosti AXA, d. d. s., a. s., predchádzajúci súhlas, aby sa depozitárom spoločnosti stala UniBanka a. s.
- Rozhodnutím NBS zo 7. mája 2007 bolo udelené povolenie na vznik a činnosť doplnkovej dôchodkovej spoločnosti AEGON, d. d. s., a. s.
- Rozhodnutím z 13. decembra 2007 udelila NBS predchádzajúci súhlas spoločnosti Winterthur Life Švajčiarsko, aby sa AXA, d. d. s., a. s., stala dcérskou spoločnosťou spoločnosti Winterthur Life tak, že sa AXA, d. d. s., a. s., zlúči so spoločnosťou AXA Slovensko, a. s.
- Národná banka Slovenska udelila predchádzajúci súhlas spoločnosti Slovenské investičné družstvo na prekročenie podielu na základnom imaní a na hlasovacích právach v spoločnosti Stabilita, d. d. s., a. s., vo výške 10 %.
- Národná banka Slovenska udelila predchádzajúci súhlas spoločnosti LOREA INVESTMENTS LIMITED Cypruská republika, na prekročenie podielu na základnom imaní a na hlasovacích právach v spoločnosti Stabilita, d. d. s., a. s., vo výške 20 %.
- V roku 2007 Národná banka Slovenska na základe právneho a vecného posúdenia žiadostí a priložených dokladov udelila spolu 45 devízových licencií na zmenárenskú činnosť, a to na nákup a predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za slovenskú menu v hotovosti – fyzickým aj právnickým osobám.
- V roku 2007 boli udelené 2 devízové licencie na bezhotovostné obchody s peňažnými prostriedkami, ktoré oprávňujú držiteľov týchto licencií vykonávať bezhotovostné obchody s cudzou menou, ktorých predmetom je nákup alebo predaj cudzej meny, vykonaný na vlastný alebo cudzí účet bezhotovostným prevodom.

4.4 Ochrana klienta

Kompetencia NBS v oblasti ochrany klienta vyplýva z ustanovenia § 3 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov. Od vzniku oddelenia ochrany klienta na útvare dohľadu nad finančným trhom vo februári 2007 do konca roka 2007 bolo na oddelenie doručených 380 podaní, ktorých obsahom je nespokojnosť fyzických aj právnických osôb s postupom poskytovateľov finančných služieb. Z tohto počtu sa podarilo ukončiť a uzavrieť 357 spisov, čo predstavuje úspešnosť vybavenia podaní na 93,95 %. Z celkového počtu 380 podaní sa 107 týkalo bankového sektora, 154 poisťovacieho sektora a 119 iných oblastí finančného trhu (napr. obchodníkov s cennými papiermi, starobného dôchodkového sporenia a pod.). V oblasti poistenia sa klienti poisťovní domáhajú najmä opätovného prehodnotenia postoja poisťovne vo veci plnenia poisťného po poistnej udalosti. Značný počet podaní tvorili podania, ktorých obsahom bola nespokojnosť klientov v oblasti platobného styku. V iných oblastiach finančného trhu nie je možné všeobecne vyjadriť, aký druh podaní prevládal, nakoľko v tejto oblasti sa činnosť oddelenia ochrany klienta sústredila na veľké množstvo subjektov finančného trhu a časť činnosti oddelenia ochrany klienta bola venovaná aj subjektom, nad ktorými NBS dohľad nevykonáva.

Tabuľka 25 Počet vykonaných dohľadov na mieste v dohliadaných subjektoch finančného trhu v roku 2007

Dohľad na mieste	Komplexný	Tematický	Dosledovací	Spolu
Banky	-	10	4	14
Obchodníci s cennými papiermi, ktorí nie sú bankami	3	1	1	5
Správčovské spoločnosti	4	2	-	6
Dôchodkové správčovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti	1	-	-	1
Poisťovne	5	1	-	6
Sprostredkovatelia poistenia, zaistenia a sprostredkovatelia investičných služieb	9	-	-	9
Subjekty, nad ktorými sa vykonáva devízový dohľad	8	-	-	8
Dohľady spolu	30	14	5	49

Zdroj: NBS.

4.5 Dohliadacia činnosť útvaru dohľadu

Národná banka Slovenska pri výkone dohľadu nad dohliadanými subjektmi zisťuje dôležité skutočnosti o dohliadaných subjektoch a ich činnosti, najmä nedostatky v činnosti dohliadaných subjektov, príčiny zistených nedostatkov, dôsledky zistených nedostatkov a osoby zodpovedné za zistené nedostatky.

Dohľad nad dohliadanými subjektmi sa vykonáva ako dohľad na individuálnom základe nad jednotlivými dohliadanými subjektmi, ako dohľad na konsolidovanom základe nad skupinami osôb a účelových združení majetku, ktorých súčasťou sú aj dohliadané subjekty, a ako doplnujúci dohľad nad finančnými konglomerátmi.

V roku 2007 bolo v dohliadaných subjektoch finančného trhu uskutočnených spolu 49 dohľadov na mieste v nasledujúcom členení:

V bankovom sektore a u obchodníkov s cennými papiermi bolo v roku 2007 vykonaných spolu 19 dohľadov na mieste. Komplexné dohľady na mieste u obchodníkov s cennými papiermi boli zamerané najmä na organizáciu, riadenie, spôsob uzatvárania obchodov, odbornú starostlivosť o klientov a výkazníctvo, dodržiavanie ustanovení zákona o cenných papieroch a dodržiavanie osobitných zákonov v rozsahu z nich vyplývajúceho a všeobecne záväzných predpisov vydaných na ich vykonanie a dodržiavanie podmienok ustanovených povolením na poskytovanie investičných služieb. V bankách boli vykonané tematické dohľady, zamerané na vybrané činnosti dohliadanej inštitúcie, alebo na hodnotenie vybraného rizika a dosledovacie dohľady zamerané na vyhodnotenie plnenia opatrení prijatých dohliadanou inštitúciou na základe komplexného alebo tematického dohľadu. Predmetom

tematických dohľadov bolo hodnotenie používania IRB modelu, resp. predvalidačné hodnotenie ratingového systému banky s ohľadom na zámer požiadať o schválenie IRB modelu, hodnotenie kreditného rizika, systému riadenia kreditného rizika, systému riadenia operačného rizika a používané informačné systémy a ich bezpečnosť, hodnotenie činnosti obchodníka s cennými papiermi a depozitára, pričom dohľady boli zamerané aj na preverenie vybraných štatistických výkazov a hlásení obozretného podnikania a preverenie poskytovania investičných služieb klientom. Okrem uvedených dohľadov sa v niektorých bankách uskutočnili predvalidačné stretnutia, zamerané na hodnotenie interných modelov riadenia kreditného a operačného rizika. V rámci dohľadu na diaľku bola v roku 2007 vypracovaná analýza úverového portfólia vo vybraných subjektoch, v ktorých nebol v rámci plánu dohľadu uskutočnený dohľad na mieste.

Dohľad na mieste v regulovaných subjektoch kapitálového trhu v roku 2007 bol zameraný na spoločnosti, v ktorých ešte nebol dohľad na mieste vykonaný, ako aj na významnosť spoločností v sektore. V niektorých prípadoch sa uskutočnila informatívna návšteva spoločností. Konkrétne zameranie vykonaných dohľadov bolo: posúdenie činnosti správčovskej spoločnosti pri výkone správy ňou spravovaných podielových fondov, organizácie a riadenia spoločnosti, vnútorných predpisov, systému uzatvárania obchodov, systému riadenia portfólia, riadenia rizík v podielových fondoch a systému vnútornej kontroly v spoločnosti, posúdenie procesu vydávania akcií správčovskej spoločnosti, dodržiavania podmienok primeranosti vlastných zdrojov správčovskej spoločnosti, zabezpečenia riadenia operačného rizika, vybraných účtovných postupov a výkazníctva, procesu vydávania a vyplácania podielových listov a oceňovania majetku správčovskej spoločnosti a ňou spravovaných podielových fondov, preverenie dodržiavania štatútov podielových fondov

a stanov správcovskej spoločnosti, ako aj dodržiavanie podmienok, za ktorých boli spoločnosti udelené povolenia. Výkon dohľadu nad činnosťou Burzy cenných papierov v Bratislave, a. s., v priebehu roka 2007 spočíval najmä vo vykonávaní priebežného monitoringu uzatvorených obchodov s cennými papiermi prijatými na jednotlivé trhy BCPB v rámci modulov jej obchodného systému. Do konca apríla 2007 vykonávala Národná banka Slovenska aj dohľad na diaľku nad plnením informačnej povinnosti emitentov cenných papierov vydaných na základe verejnej ponuky, alebo emitentov, ktorých cenné papiere boli prijaté na obchodovanie na trhu burzy cenných papierov a nad informačnou povinnosťou vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt, ktorí zhromaždili peňažné prostriedky od verejnosti na základe verejnej ponuky podľa § 130 zákona o cenných papieroch.

Počas roka 2007 bolo v rámci poisťného sektora vykonaných 5 komplexných dohľadov a 1 tematický dohľad na mieste. Dohľady boli zamerané na preverenie likvidácie poisťných udalostí poisťovňou, náležitostí spisovej dokumentácie k poisťným udalostiam a dostatočnosti technickej rezervy na poisťné plnenie, preverenie vybavovania sťažností klientov v zákonných lehotách a vykazovania týchto sťažností, a taktiež aj na preverenie toho, či poisťovňa vykonáva činnosť v súlade s povolením na vykonávanie poisťovacej činnosti, resp. či jej boli udelené potrebné predchádzajúce súhlasy, na organizáciu a riadenie poisťovne, právny rámec fungovania poisťovne, predpisovú základňu, informačný systém, obchodné aktivity poisťovne, účtovníctvo a výkazníctvo, správu poistenia, kontrolu technických rezerv a ich umiestnenie. V oblasti dohľadu na diaľku boli preverované štandardné výkazy a hlásenia poisťovní za koniec roka 2006 (auditované) a za všetky štvrtroky roka 2007 (priebežné), ako aj hlásenia zasielané ad-hoc prostredníctvom aplikačného programového systému STATUS DFT. Dohľad na mieste u sprostredkovateľov poistenia a zaistenia bol zameraný na dodržiavanie ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, pričom v roku 2007 boli vykonané i informatívne pohovory s komerčnými poisťovňami s cieľom overiť spôsoby, akými komerčné poisťovne vykonávajú jednu z poisťovacích činností, a to uzatváranie zmlúv s výlučným sprostredkovateľom poistenia, poisťovacím agentom a poisťovacím maklérom, ktorých obsahom je sprostredkovanie poistenia, vykonávanie činností súvisiacich s registráciou výlučného sprostredkovateľa poistenia, zabezpečovanie odbornej prípravy sprostredkovateľov poistenia, ako aj činnosť na predchádzanie škodám.

V oblasti dôchodkového sporenia bol v roku 2007 vykonaný jeden komplexný dohľad na mieste, zameraný

na organizáciu a riadenie dôchodkovej správcovskej spoločnosti, vnútorné predpisy, systém uzatvárania obchodov, systém riadenia portfólia, riadenie rizík v dôchodkových fondoch a systém vnútornej kontroly v spoločnosti. Dohľad na diaľku bol počas predchádzajúceho roka sústredený predovšetkým na oblasť starobného dôchodkového sporenia. V roku 2007 bola spustená prevádzka aplikačného programového systému STATUS DFT, prostredníctvom ktorého začali dohliadané subjekty zasielať Národnej banke Slovenska hlásenia. Dôchodkovým správcovským spoločnostiam a depozitárom dôchodkových fondov navyše od 1. januára 2007 vznikla povinnosť informovať Národnú banku Slovenska nielen o každej transakcii vykonanej s majetkom v dôchodkovom fonde, ale aj o stave majetku v dôchodkovom fonde, a to na dennej báze. Dohľadom na diaľku bola teda v prvom kroku vykonávaná kontrola plnenia informačných povinností dôchodkových správcovských spoločností a depozitárov dôchodkových fondov podľa vyhlášky Národnej banky Slovenska č. 567/2006 Z. z. a na základe takto získaných informácií bola následne vyhodnocovaná rizikovosť jednotlivých transakcií a ich vplyv na rizikovosť portfólií dôchodkových fondov.

Devízový dohľad bol zameraný na plnenie ohlasovacej povinnosti, a to predovšetkým na základe podnetu odboru štatistiky NBS. Vo všetkých prípadoch vykonaného devízového dohľadu zameraného na plnenie devízovej ohlasovacej povinnosti bolo zistené jej neplnenie. Devízový dohľad zameraný na oblasť zmenárenskej činnosti preveroval predovšetkým vedenie predpísanej, osobitnej evidencie (vystavovanie nákupných, resp. predajných odpočtov, valutového denníka a pod.).

4.6 Analytická činnosť útvaru dohľadu

Časť práce útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS je venovaná analytickej činnosti. Na polročnej báze pripravuje útvar dohľadu Analýzu slovenského finančného sektora. Táto správa je predkladaná do Bankovej rady NBS a v skrátenej forme verejne publikovaná⁶. Druhou pravidelnou analýzou s polročnou periodicitou je Správa o stave a vývoji slovenského finančného trhu, predkladaná podľa zákona o dohľade nad finančným trhom na rokovanie vlády a Národnej rady SR. Obsahom uvedených správ je najmä opísanie najvýznamnejších trendov a zhodnotenie rizík, ktoré z nich vyplývajú. V rámci trhových rizík bolo toto hodnotenie vrátane stresového testovania rozšírené aj na poisťovne, dôchodkové fondy II. a III. piliera a podielové fondy. Okrem toho bol vytvorený model makrostresového testovania, pomocou ktoré-

⁶ Analýza slovenského finančného sektora za rok 2007 je publikovaná na internetovej stránke Národnej banky Slovenska www.nbs.sk v časti Dohľad nad finančným trhom – Publikácie, správy a analýzy.

ho možno odhadnúť dopad prípadného spomalenia rastu slovenskej ekonomiky na finančný sektor, a to prostredníctvom kanálov kreditného, devízového aj úrokového rizika.

V roku 2007 sa v rámci analytickej činnosti venoval útvar dohľadu aj dopadu prijatia eura na finančný sektor, pričom analýza bola v skrátenej forme publikovaná aj na internetovej stránke NBS⁷.

Osobitná pozornosť bola venovaná rýchlemu rastu úverov poskytovaných bankami, analýze rizík a výkonnosti dôchodkových fondov II. a III. piliera. Rozsiahla analytická činnosť bola vykonaná pri skúmaní dopadov novelizácií jednotlivých právnych predpisov na finančný trh. Týkala sa predovšetkým noviel zákona o dobrovoľných dražbách, zákona o spotrebiteľských úveroch (zavedenie úrokového stropu), zákona o dani z príjmu, zákona o dôchodkovom sporení a zákona o stavebnom sporení.

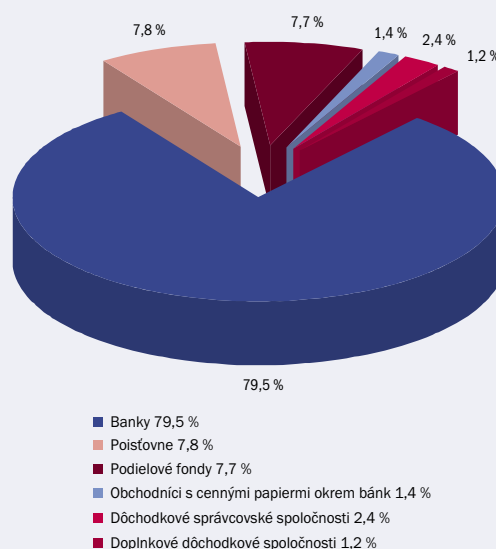
4.7 Vývoj na finančnom trhu v roku 2007

Celková hodnota aktív a spravovaného majetku finančných inštitúcií regulovaných Národnou bankou Slovenska počas roka 2007 vzrástla o 342,5 mld. Sk na koncoročných 2 088 mld. Sk, čo predstavuje nárast o 19,5 %. Rast aktív sa vo viacerých segmentoch finančného trhu v druhom polroku mierne spomalil, čo v niektorých prípadoch môže súvisieť s nižšou výkonnosťou svetových finančných trhov.

Najvýraznejší rast aktív zaznamenali dôchodkové fondy II. piliera dôchodkového sporenia. Počas roka 2007 vzrástli o 83,5 % a dosiahli hodnotu 51,3 mld. Sk. Ich význam vzrástol nielen v kontexte dôchodkového zabezpečenia, ale aj z hľadiska dôležitej kumulácie zdrojov v ekonomike v čase, keď celková ekonomická konjunktúra a úrokové prostredie motivuje slovenské domácnosti skôr k zadlžovaniu ako k sporeniu. V tomto kontexte je pozitívnym trendom aj rast aktív doplnkových dôchodkových fondov o 18,7 %, ktoré dosiahli hodnotu 25,3 mld. Sk. Druhý najrýchlejší rast (24,5 %) zaznamenali podielové fondy, pre ktoré to po stagnácii v roku 2006 znamená oživenie. Počas roka 2007, na rozdiel od roku 2006, investície domácností do týchto fondov rástli rýchlejšie ako objemy na účtoch v bankách. Tento vývoj sa prejavil ako rast vkladov podielových fondov v bankách.

Rast aktív v bankovom sektore bol miernejší ako v dôchodkových a podielových fondoch, v dôsledku čoho oproti roku 2006 mierne klesol jeho podiel na aktívach celého finančného trhu. Ku koncu roka

Graf 38 Štruktúra aktív a spravovaného majetku finančného trhu¹⁾ (%)

Zdroj: NBS.

1) Subjekty dohliadané NBS.

2007 dosiahli aktíva bankového sektora hodnotu 1 660 mld. Sk. Dominantným trendom v bankovom sektore v roku 2007 bol pokračujúci rast úverov voči klientom. Banky financovali hlavne sektor domácností a podnikov, najmä malých a stredných podnikov. Pokračoval tiež rast podnikových úverov na financovanie nehnuteľností. Vysoké tempo rastu si udržiavali úvery poskytnuté domácnostiam, keď dopyt domácností po úveroch bol ovplyvnený najmä rastom cien nehnuteľností. Banky medziročne znížili investície do cenných papierov. Klesala najmä držba domácich štátnych dlhopisov a, naopak, rástli investície do zahraničných cenných papierov.

Rast úverov klientom bol aj v roku 2007 financovaný prevažne zo zdrojov klientov, resp. emisiou dlhových cenných papierov. Slovenský bankový sektor je tak jeden z mála bankových sektorov v krajinách EÚ, ktorý pri financovaní úverov klientom nie je závislý od krátkodobých medzibankových zdrojov. Vklady retailu pokračovali v raste aj napriek poklesu úrokových sadzieb, keď rástli hlavne vklady v domácej mene. Podobne pokračovali v raste aj vklady podnikov a finančných spoločností okrem bánk.

Bankový sektor si aj v roku 2007 zachovával vysokú mieru tvorby zisku, zvýšil sa počet bánk s medziročným nárastom zisku, hoci čistý zisk bankového sektora podľa predbežných údajov bol za rok 2007 medziročne nižší o 1 %, k 31. decembru 2007 predstavoval hodnotu 17,6 mld. Sk. Úrokové príjmy tvorili

⁷ Analýza dopadov zavedenia eura na slovenský finančný trh je publikovaná na internetovej stránke Národnej banky Slovenska www.nbs.sk v časti Dohľad nad finančným trhom – Publikácie, správy a analýzy.

v roku 2007 najvýznamnejší podiel na príjmoch bánk. Ich podiel na hrubých príjmoch sa medziročne zvýšil zo 63 % v roku 2006 na 70 % v roku 2007. Úrokové príjmy rástli najmä vo veľkých bankách, keď banky využili svoju pozíciu na trhu a zvyšovali úrokové príjmy prostredníctvom vyššieho objemu úverov, v ostatných bankách bol rast úrokových príjmov miernejší. Medziročne poklesli neúrokové príjmy. Vo viacerých bankách poklesli príjmy z obchodovania, najmä z obchodovania s dlhovými cennými papiermi. Medziročne poklesol ROE⁸ bankového sektora z úrovne 22 % na 20 %. Na vývoj tohto ukazovateľa okrem ziskovosti negatívne vplýval nárast vlastných zdrojov vo viacerých bankách.

Počas roka 2007 bola primeranosť vlastných zdrojov vo všetkých bankách nad stanovenou úrovňou 8 %. Trend postupného poklesu priemernej hodnoty primeranosti vlastných zdrojov (priemer vážený objemom rizikovo vážených aktív) sa v roku 2007 zmiernil. Medziročne táto hodnota klesla z 13,0 % na 12,8 %, v niektorých bankách však klesla pod 9 %. Viaceré banky zvýšili objem vlastných zdrojov, a to formou čerpania podriadeného dlhu alebo zo zisku vytvoreného v roku 2006.

V roku 2007 dosiahlo predpísané poistné hodnotu 54,1 mld. Sk, z toho v životnom poistení 25,3 mld. Sk a v neživotnom poistení 28,8 mld. Sk. Technické poistné, ktoré zahŕňa aj investičné zmluvy vykazované v zmysle IFRS, dosiahlo v životnom poistení 28,5 mld. Sk. V roku 2007 tak bol najmenší rozdiel medzi technickým poistným v životnom a neživotnom poistení v histórii Slovenska. Pri pokračovaní rýchlejšieho rastu technického poistného v životnom poistení ako v neživotnom poistení môžeme očakávať, že v roku 2008 dosiahne technické poistné v životnom poistení väčšiu hodnotu ako technické poistné v neživotnom poistení. Náklady na poistné plnenia vzrástli oproti roku 2006 o 13 % na hodnotu 24 mld. Sk. Zisk poisťovní vzrástol o 25 % na 5,6 mld. Sk v dôsledku vyššieho rastu technických výnosov oproti technickým nákladom. Mierne vzrástla aj rentabilita aktív a vlastného imania. V umiestnení technických rezerv nenastali podstatné zmeny a naďalej sú umiestnené v nízko rizikových aktívach.

Objem klientskych obchodov s cennými papiermi realizovaných prostredníctvom obchodníkov s cennými papiermi sa prakticky nezmenil, k zmenám však došlo v štruktúre obchodovaných nástrojov. Objem obchodov s dlhopismi klesol o viac ako polovicu, naproti tomu narástli obchody s derivátovými nástrojmi. Objem klientskeho majetku spravovaného týmito subjektmi vzrástol medziročne o 7 %, na úroveň 30 mld. Sk. Pri-

meranosť vlastných zdrojov slovenských obchodníkov s cennými papiermi spĺňala predpísanú minimálnu úroveň s dostatočnou rezervou.

Čistá hodnota majetku spravovaná v otvorených podielových fondoch po miernej stagnácii v roku 2006 vzrástla počas roku 2007 o 25 %. Rástli tak investície rezidentských subjektov do zahraničných podielových fondov, ako aj čistá hodnota majetku spravovaného tuzemskými správcovskými spoločnosťami. Dochádzalo k presunu kapitálu z akciových a dlhopisových fondov do fondov peňažného trhu, zmiešaných a iných, najmä tzv. zaistených fondov. Stagnácia svetových finančných trhov spôsobila nižšiu priemernú výkonnosť akciových a im podobných fondov. Vyššie výnosy v porovnaní s rokom 2006 prinášali fondy investujúce prevažne do dlhových cenných papierov.

Rok 2007 bol pre druhý pilier dôchodkového sporenia prvým kompletným kalendárnym rokom, v ktorom bol systém uzavretý pre dobrovoľné vstupy a noví sporitelia do neho pribúdali už len na základe pevne stanovených pravidiel vzťahujúcich sa na vek. Objem majetku vo fondoch dôchodkových správcovských spoločností sa za rok takmer zdvojnásobil. Pomerne dynamicky z hľadiska nárastu čistej hodnoty aktív rástol aj tretí pilier dôchodkového sporenia. V oboch pilieroch sa v priebehu roka 2007 menila štruktúra agregátneho portfólia. Vo fondoch druhého piliera smerom k mierne rizikovejším aktívam a v systéme doplnkového dôchodkového bol vývoj opačný. V porovnaní s predošlým rokom zaznamenali vyvážené a rastové fondy dôchodkových správcovských spoločností pokles ročnej výkonnosti v priemere na hladinu 3,8 %, resp. 3,6 %, čím sa dostali pod úroveň výkonnosti konzervatívnych fondov, ktoré si v roku 2007 pripísali 4,1 %.⁹

Na rizikovosť finančného sektora v roku 2007 čiastočne vplýval negatívny vývoj na svetových finančných trhoch. Priame vystavenie finančného sektora prostredníctvom držby cenných papierov voči subprime loans alebo všeobecne štruktúrovaných produktov bolo iba minimálne. Pri finančných inštitúciách, ktoré takéto nástroje držia, ostáva otázkou ich kreditná kvalita, likvidita a ich ocenenie.

Celkový nárast volatility a neistoty na kapitálových trhoch zvýšil akciové riziko. To stúplo najmä v niektorých fondoch dôchodkových správcovských spoločností, doplnkových dôchodkových spoločností a v podielových fondoch. Celkový pokles likvidity, ktorý sprevádza súčasný vývoj na finančných trhoch, sa domáceho finančného sektora výrazne nedotkol. Bankový sektor, ktorý je všeobecne najcitlivejší na

⁸ Vážený priemerným objemom vlastných zdrojov.

⁹ Vážený priemer výkonnosti k 31. 12. 2007 vážený NAV fondov v danej skupine. Nejde o priemernú výkonnosť (kľzavý priemer) fondu v zmysle zákona o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 43/2004 Z. z.

stav likvidity, vykazoval dostatok domácich primárnych zdrojov.

V bankovom sektore pokračoval v roku 2007 vysoký rast úverov domácnostiam, čím stúpalo aj vystavenie bánk voči kreditnému riziku z týchto úverov. Zadĺženie sektora domácností na makroúrovni však dosahovalo v roku 2007 nízku úroveň. Bankový sektor ako celok nebol počas roka 2007 vystavený výraznejšiemu devízovému riziku. Úrokové riziko bankového sektora sa v roku 2007 výrazne nezmenilo. Z pohľadu rizika likvidity bola situácia v roku 2007 charakterizovaná vysokým podielom prostriedkov sterilizovaných v NBS, ako aj ostatných likvidných aktív.

Najvýznamnejším druhom rizík, ktorým sú poisťovne vystavené, sú poisťné riziká. Okrem toho sú poisťovne vystavené trhovým rizikám, ktoré môžu spôsobiť neočakávané zníženie hodnoty aktív kryjúcich technické rezervy. Najvýznamnejším trhovým rizikom je úrokové riziko. Poisťný trh ako celok bol vystavený pomerne nízkemu akciovému riziku.

Fondy dôchodkových správcovských spoločností a doplnkových dôchodkových spoločností sú vystavené najmä trhovým rizikám, pričom vyvážené a rastové fondy sú vystavené najmä voči akciovému riziku.